

برداشت از کیفیت حسابرسی و مقایسه آن با کیفیت واقعی حسابرسی

فرهاد امیری

گروه حسابداری، واحد قائم‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائمشهر، ایران

دکتر علی جعفری^۱

گروه حسابداری، واحد قائم‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائمشهر، ایران

دکتر محمدمهدی عباسیان فریدونی

گروه حسابداری، واحد قائم‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائمشهر، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۹ مهر ۱۳۹۹؛ تاریخ پذیرش: ۲۴ آذر ۱۳۹۹)

تحقیق حاضر با هدف بررسی تفاوت معناداری برداشت بازار از کیفیت حسابرسی با کیفیت واقعی حسابرسی می باشد. نوع تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی و در دسته پژوهش‌ها کاربردی-توسعه ای قرار دارد. جامعه آماری را صورت های مالی ۹۰ شرکت پذیرفته شده در بازار بورس اوراق بهادار تشکیل داده اند که حجم نمونه با بررسی گزارش حسابرسی و صورت های مالی این شرکت ها و بررسی تعدیلات سنواتی، کیفیت واقعی حسابرسی اعضای جامعه ارزیابی شده است. نتایج بررسی حاکی از این است که ۴۲ شرکت مورد بررسی فاقد تعدیلات سنواتی بوده اند. در نتیجه صورت های مالی ۴۸ شرکت که دارای تعدیل سنواتی بوده، مورد اسنادکاوای قرار گرفته است. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه محقق ساخته کیفیت واقعی حسابرسی استفاده شده که روایی و پایایی آن توسط امیری و همکاران (۱۳۹۸) تایید شده و برای تجزیه و تحلیل فرضیه های تحقیق از آزمون ناپارامتریک ویلکاکسون و کای اسکوار استفاده شده است. یافته های تحقیق نشان داد که بین برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی تفاوت معنی داری وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی: حسابرسی، کیفیت واقعی حسابرسی، برداشت از کیفیت حسابرسی.

© (نویسنده مسئول) a.jafari@tse.ir^۱

مقدمه

همواره در محیطهای کاری و اجتماعی یک سری از ادراکات و برداشتهای ما و استنباطهایی از موضوعات مختلف وجود دارد، منظور از برداشت (ادراک) تفسیر و استنباط ما از رویدادهای بیرونی است. ادراک (برداشت) فرایند ذهنی است که طی آن تجارب حسی معنی دار می شوند. و از این طریق انسان روابط امور و معانی هایش را در می یابد. برداشت ماحصل پردازش اطلاعات است. افراد برداشتهای حسی شان را سازماندهی و تفسیر میکنند. تا بتوانند محیط اطرافشان را درک کنند. افراد با تجربیات متفاوت، برداشتهای و استنباطهای متفاوتی از جهان پیرامون خود دارند. معمولاً افراد از یک اتفاق (امری واحد) برداشتهای متفاوت دارند. رفتار افراد بر اساس ادراکشان (برداشتشان) از واقعیت شکل می گیرد نه خود واقعیت. برداشت میتواند با واقعیت بسیار متفاوت باشد [۶].

اندازه موسسه حسابرسی بعنوان یکی از پروکسی های کیفیت حسابرسی از جمله موضوعاتی است که در مورد آن برداشتهای متفاوتی وجود دارد به این طریق که عده ای معتقد هستند که موسسات بزرگ حسابرسی بیانگر کیفیت بالای حسابرسی می باشد [۱۳] و برخی از محققین معتقد هستند که بین اندازه و کیفیت حسابرسی رابطه معکوس معناداری وجود دارد [۷]. پژوهشها نشان داده که اندازه موسسه حسابرسی فقط نشانگر برداشت کاربر از کیفیت حسابرسی می باشد. چرا که کاربران بر این تصور هستند که مؤسسات بزرگ حسابرسی نشانگر کیفیت بالاتر حسابرسی هستند و مؤسسات کوچکتر نشانگر کیفیت پایین تر [۷].

حال سؤال این است که آیا این پروکسی اندازه کیفیت واقعی حسابرسی رانیز دربر می گیرد؟ مشخص نیست. به دلیل اینکه کیفیت واقعی حسابرسی در هنگام ارائه خدمات غیرقابل مشاهده است و می بایست طولی از زمان بگذرد تا اشتباهات حسابرسی آشکار گردد [۱۶] و بر همین اساس این سوالات در ذهن پیش می آید که برداشت بازار از کیفیت حسابرسی چگونه است؟ برداشت بازار از کیفیت حسابرسی همان کیفیت واقعی حسابرسی است؟

ادبیات و چارچوب نظری

در تحقیقات حسابداری و حسابرسی، واژه «کیفیت حسابرسی» دارای مفهوم مشخص و روشنی میباشد [۱۶]. کیفیت حسابرسی یعنی یک حسابرس تا چه اندازه تحریفات با اهمیت صورتهای مالی را شناسایی و گزارش کرده و عدم تقارن اطلاعات میان مدیریت و صاحبان سهام را کاهش داده و از حقوق صاحبان سهام محافظت کند [۱۷]. کیفیت بالای حسابرسی می بایست مرتبط با کیفیت بالای اطلاعات صورتهای مالی باشد، زیرا صورتهای مالی حسابرسی شده با کیفیت بالا می بایست تحریفات عمده کمتری داشته باشند [۱۶]. کیفیت حسابرسی بالاتر میتواند منجر به افزایش مربوط بودن و قابلیت اتکای صورتهای مالی شود و به بهبود ارتباط با ارزش اطلاعات صورتهای مالی بیانجامد [۱۴]. دی آنجلو (۱۹۸۳) کیفیت واقعی حسابرسی را مبتنی بر برداشت استفاده کنندگان یا به اصطلاح استنباط بازار از کیفیت حسابرسی

عنوان می‌دارد. استفاده از این تعریف در بیان کیفیت واقعی حسابرسی با این فرض اساسی صورت می‌گیرد که برداشت (ادراک)^۱ از کیفیت حسابرسی، منعکس‌کننده کیفیت واقعی حسابرسی است [۱۶]. از آنجا که کیفیت واقعی حسابرسی قبل و در حین اجرا غیرقابل مشاهده است. یکسری پروکسی معتبر برای بررسی روابط میان کیفیت واقعی و برداشت از کیفیت حسابرسی مورد نیاز است. با این حال اگر برداشت از کیفیت حسابرسی منعکس‌کننده کیفیت واقعی حسابرسی نباشد، کاربران ممکن است قادر به ارزیابی کیفیت واقعی حسابرسی نباشند. زیرا آنها به روند حسابرسی دسترسی ندارند [۱۶] و همچنین برداشت از کیفیت حسابرسی در میان گروه‌های ذی‌نفعان متفاوت است؛ زیرا سطح هر کدام از آنها از میزان دخالت مستقیم بر فرآیند حسابرسی تأثیر می‌پذیرد که از طریق آن می‌توان اقدام به ارزیابی کیفیت حسابرسی کرد. اختلاف در دیدگاه ذی‌نفعان از مفهوم کیفیت حسابرسی نشان می‌دهد که هیچ عنصری به تنهایی به عنوان فرض داشتن نفوذ و تسلط کامل آن عامل بر کیفیت حسابرسی به شمار نمی‌رود و این موضوع در حالی از این مفهوم استنباط می‌شود که درک گسترده‌تر و عمیق‌تری از پیچیدگی‌های موجود و شناسایی وجود تفاوت‌های ظریف از این دیدگاه‌ها و خواسته‌های ذی‌نفعان نیازمند توسعه مفاهیم از طریق مطالعه مفهوم کیفیت حسابرسی جامع است [۵] تیتمن و ترومن^۲ (۱۹۸۶) کیفیت حسابرسی را صحت اطلاعات حسابرسی شده برای سرمایه‌گذار تعریف کردند (امیری، ۱۳۹۸). دی آنجلو (۱۹۸۱) برداشت از کیفیت حسابرسی به استنباط استفاده‌کنندگان از کیفیت خدمات حسابرسی و درجه قابلیت اعتماد به گزارش‌های حسابرسی اطلاق می‌شود. کیفیت حسابرسی را به عنوان ارزیابی بازار از کشف و گزارش تحریفات با اهمیت موجود در صورت‌های مالی توسط حسابرسان تعریف کرده است. این تعریف به دلیل تأکید بر ارزیابی بازار از کیفیت حسابرسی، مبتنی بر برداشت از کیفیت حسابرسی می‌باشد. همچنین دی آنجلو (۱۹۸۱) کیفیت واقعی حسابرسی را چنین بیان می‌کند؛ یعنی حسابرسان بتوانند تحریفات با اهمیت موجود در صورت‌های مالی را کشف نموده و گزارش کرده باشند [۳].

جدول شماره (۱) شاخص‌های اندازه‌گیری برداشت از کیفیت حسابرسی را نشان می‌دهد که بر اساس مطالعات امیری (۱۳۹۸) تدوین گردیده است.

جدول ۱. برداشت از کیفیت حسابرسی [۳]

۱- میزان حق الزحمه حسابرسی	فرایند حسابرسی	برداشت از کیفیت حسابرسی
۲- میزان استفاده حسابرسان مستقل از گزارش‌های حسابرسان داخلی		
۳- برگزاری جلسات با حسابرسان مستقل توسط کمیته حسابرسی در خصوص روشها و برنامه حسابرسی قبل از شروع کار حسابرسی		

¹ Perception² Tetman & Teroman

۴-مبالغ سرمایه گذاری شده توسط مؤسسه در افراد، فرایند و فناوری برای پشتیبانی از مبانی حسابرسی			
۵-تاکید بر اعمال کنترل کیفیت پرونده های حسابرسی در داخل مؤسسه			
۶-پایبندی مدیریت و کارکنان مؤسسه به منشور اخلاقی سازمان			
۷-مؤسسات حسابرسی رعایت کننده آزمون صلاحیت فنی (تعداد شرکت کنندگان آزمون گرید حسابرسی)			
۸-بررسی های کنترل کیفی جامعه حسابداران رسمی ایران			
۹-کاهش درصد مشتریان ارزیابی شده به عنوان مشتریان پر ریسک			
۱۰-بررسی دلایل کناره گیری حسابرس توسط نهادهای نظارتی			
۱۱-بررسی نامه مدیریت حسابرس مستقل و پیگیری اقدامات اصلاحی مدیریت در پاسخ به آن توسط کمیته حسابرسی			
۱۲-بررسی رعایت مفاد استانداردهای حسابرسی برای بررسی کیفیت پرونده های حسابرسی در مؤسسات حسابرسی			
۱۳-تاکید حسابرسان بر حسابرسی مبتنی بر ریسک			
۱۴-الزام به تغییر حسابرس بعد از ۴ سال در همه شرکتها			
۱۵-بهبود کردن روشهای توزیع کار حسابرسی			
۱۶-تعداد ضعفهای شناسایی شده مندرج در نامه مدیریت			
۱-میزان تخصص اعضای کمیته حسابرسی در شرکت مورد رسیدگی	افراد حرفه ای حسابرسی		
۲-تخصص گرایی در صنعت، توسط مؤسسات حسابرسی			
۳-مؤسسات حسابرسی دارای کارکنان با سوابق تجربی و دانش تخصصی بالاتر			
۴-مؤسسات حسابرسی دارای کارکنان متخصص در صنعت خاص			

۵-فرایند برون سپاری اجرای نظام حسابرسی داخلی (عمدتاً به مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی)				
۶-وجود تعدد منابع مطالعاتی حسابداری و حسابرسی				
۷-گردش کارکنان حسابرسی در کار حسابرسی تکراری				
۸-مستندسازی تبادل نظریات حسابرسان در مورد موضوعات اختلافی (اختلاف نظر بین همکاران حسابرسی) در سطح گروه				
۹-استفاده از خدمات کارشناسان در صورت لزوم (متخصصین سایر رشته‌ها غیر از حسابرسی)				
۱۰-تناسب تعداد کارکنان با میزان کارهای مؤسسه				
۱-اندازه حسابرسی، مؤسسات حسابرسی بزرگ				ویژگی‌های ساختاری شرکت
۲-تعداد حسابداران رسمی تحت استخدام مؤسسه حسابرسی				
۳-رتبه‌بندی مؤسسات حسابرسی و انگیزه برای کسب رتبه بالاتر				
۴-مدارج علمی و عملی مرتبط با حسابداری و حسابرسی				
۵-افزایش میزان ساعات دوره‌های آموزش حرفه‌ای				
۱-میزان نظارت کمیته حسابرسی بر عملکرد حسابرس مستقل	نتایج گزارشگری حسابرسی			
۲-میزان رعایت الزامات حاکمیت شرکتی در واحد مورد رسیدگی				
۳-مسئولیت‌های قانونی حسابرسان در کشف تقلب به موجب ماده ۲۷۶ ا (مشارکت در ارتکاب جرم مالیاتی و عدم گزارش تخلفات) قانون مالیات‌های مستقیم				
۴-دستورالعمل حسابرسان معتمد سازمان بورس اوراق بهادار				
۵-مفاد آیین نامه انضباطی ناشران شرکتهای پذیرفته شده در بورس				

مدل برداشت از کیفیت حسابرسی دارای ۴ بعد و ۳۶ شاخص است .

فرایند حسابرسی

فرایند حسابرسی ترتیب اقداماتی است که مبنای برخورد با حسابرسی و چگونگی اجرای آن است. موسسه حسابرسی باید برای ایجاد اطمینانی معقول که سیاستها و روشهای ایجاد شده به وسیله موسسه برای هر یک از دیگر عناصر کنترل کیفیت پیشگفته به طور مناسب طراحی شده و به طور موثر به کار رفته‌اند، سیاستها و روشهای مناسب ایجاد کند [۱۲]

برخورداری موسسات از توانایی فنی بالا، عامل بسیار مهمی در کیفیت کار حسابرسی محسوب می‌شود. یک آزمون حسابرسی استاندارد شده و یکنواخت که شرکا و کارکنان هر مؤسسه‌ای در دوره‌های خاصی مجبور به شرکت در آن باشند تا تواناییهای فنی خود را بالا ببرند، می‌تواند در ارزیابی و بهبود کیفیت حسابرسی مثر ثمر واقع گردد [۲].

استانداردهای حسابرسی همراه با طبقه‌بندی آنها در سه گروه؛ استانداردهای عمومی، استانداردهای عملیات رسیدگی و استانداردهای گزارشگری قرار می‌گیرند. گزارش باید یا حاوی یک اظهارنظر درباره صورت‌های مالی به‌طور کلی، یا بیانگر این باشد که نظری نمی‌تواند اظهار شود. هنگامی که نظر کلی نتواند اظهار شود، دلایل آن باید بیان گردد [۱۵] [۹].

هدف از بکارگیری حسابرسی مبتنی بر ریسک، افزایش کارایی و اثربخشی حسابرسی میباشد چراکه با تعیین نوع و ماهیت، زمان بندی اجرا و حدود آزمون‌های محتوا به گونه ای معقول و همراه با قابلیت پاسخگویی کامل، رسیدگی‌ها به میزان مناسبی انجام و در نتیجه زمان صرف شده به سطح منطقی تری تغییر می‌کند [۸].

قانون ساربنز آکسلی (۲۰۰۲) به موضوع منع تصدی‌گری شرکای حسابرسی بمدت بیش از ۵ سال و انجام مطالعه در خصوص چرخش اجباری موسسات حسابرسی اختصاص یافته است [۱].

افراد حرفه ای حسابرسی

حرفه ای بودن به این شکل تعریف می‌شود: «رفتار، اهداف، یا ویژگی‌هایی که معرف یا نشانگر حرفه یا فرد حرفه‌ای است»؛ و حرفه را «شغلی که مستلزم دانش تخصصی و اغلب آمادگی آکادمیک در درازمدت و به صورت فشرده است.» می‌دانند [۲].

ویژگی های ساختاری شرکت

انجام هر کاری و هر فعالیتی نیازمند تعیین یک ساختار و یک نظام برای بکارگیری عوامل وامکانات مورد نیاز آن بصورت موثر و کارا است. ایجاد یک ساختار برای استفاده بهینه از منابع باید اولویت اول اقدامات و فعالیتهای یک شرکت باشد [۲].

نتایج گزارشگری حسابرسی

هدف اساسی از انجام هر حسابرسی آن است که حسابرسان با بررسی نتایج حاصله از رسیدگی به دفاتر و مدارکی که صورت‌های مالی نهائی مؤسسه مورد رسیدگی به آنها متکی است و با توجه به اطلاعات و

توضیحات مختلفی که در جریان این رسیدگی‌ها کسب می‌شود، نسبت به درستی صورت‌های مالی مذکور یک عقیده حرفه‌ای اظهار نماید. [۱۰].

فرضیه های پژوهش:

فرضیه اصلی:

۱- برداشت از کیفیت حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد؟

فرضیه های فرعی:

- ۱) برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری موسسه تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.
- ۲) برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.
- ۳) برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.
- ۴) برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

روش شناسی تحقیق

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع پیمایشی و در دسته پژوهش‌ها کاربردی-توسعه ای قرار دارد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد.

جامعه آماری مربوط به تعیین کیفیت واقعی حسابرسی میباشد که به منظور تعیین کیفیت واقعی حسابرسی صورت‌های مالی ۹۰ شرکت پذیرفته شده در بازار بورس اوراق بهادار برای سال ۹۵ و ۹۶ (گزارش حسابرسی سال ۹۵ و صورت عملکرد مالی، سودزبان انباشته سال ۹۶) مورد بررسی قرار گرفت و از شاخص تعدیل سنواتی برای ارزیابی کیفیت واقعی حسابرسی اعضای جامعه استفاده شده است.

حجم نمونه با بررسی گزارش حسابرسی و صورت‌های مالی این شرکت‌ها و بررسی تعدیلات سنواتی، کیفیت واقعی حسابرسی اعضای جامعه ارزیابی شده است. نتایج بررسی حاکی از این است که ۴۲ شرکت مورد بررسی فاقد تعدیلات سنواتی بوده‌اند. در نتیجه صورت‌های مالی ۴۸ شرکت که دارای تعدیل سنواتی بوده، مورد اسنادکاو قرار گرفته است.

برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته کیفیت واقعی حسابرسی استفاده شده که روایی و پایایی آن توسط امیری و همکاران (۱۳۹۸) تایید شده است.

برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌های تحقیق از آزمون ناپارامتریک ویلکاکسون استفاده شده است.

یافته های تحقیق

در این تحقیق برای بررسی نرمال یا عدم نرمال بودن داده‌ها از آزمون نرمال بودن کولموگوروف-اسمیرنوف استفاده شده است. نتایج آزمون نشان می‌دهد که سطح معنی داری کوچکتر از سطح خطای ۰,۰۵ است

و نشان دهنده غیرنرمال بودن داده ها می باشد. لذا از روش ناپارامتری (آزمون ویلکاکسون) برای بررسی فرضیه ها استفاده می شود.

جدول ۲. آزمون نرمال بودن متغیرها (کولموگوروف - اسمیرنوف)

متغیر	آماره Z	سطح معنی داری
کیفیت واقعی حسابرسی	۲,۵۷۱	۰,۰۰۰
برداشت از کیفیت حسابرسی	۲,۳۴۷	۰,۰۰۰
برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری موسسه	۲,۷۲	۰,۰۰۰
برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی	۲,۶۴۵	۰,۰۰۰
برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی	۲,۷۲	۰,۰۰۰
برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی	۲,۶۴۵	۰,۰۰۰

آزمون فرضیه های تحقیق

با توجه به غیرنرمال بودن داده های تحقیق از آزمون ویلکاکسون برای تجزیه و تحلیل فرضیه ها استفاده شده است که جدول شماره (۳) نتایج فرضیه های فرعی تحقیق را نشان می دهد.

جدول ۳. نتایج فرضیه های فرعی

فرضیه ها	آزمون ویلکاکسون		آزمون کای اسکوئر	
	آماره Z	سطح معنی داری	مقدار آماره	سطح معنی داری
فرضیه فرعی اول	-۱/۰۰	۰/۳۱۷	۳۳/۲۲۱	۰/۰۰۰
فرضیه فرعی دوم	-۰/۳۳۳	۰/۷۳۹	۱۸/۳۰۷	۰/۰۰۰
فرضیه فرعی سوم	-۰/۵۷۷	۰/۵۶۴	۱۱/۴۵۱	۰/۰۰۰
فرضیه فرعی چهارم	-۰/۳۳۳	۰/۷۳۹	۱۸/۳۰۷	۰/۰۰۰

فرضیه فرعی اول: برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری موسسه تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد؟

نتایج جدول ۳ حاکی از این است که سطح معناداری مربوط به آزمون رتبه علامت دار ویلکاکسون برای بررسی عدم تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری موسسه و کیفیت واقعی حسابرسی ۰/۳۱۷ بدست آمده است که بزرگتر از سطح خطای ۰/۰۵ است، در نتیجه، وجود تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگی های ساختاری موسسه و کیفیت واقعی حسابرسی تایید نمی شود؛ دین معنی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری

موسسه تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد. مطالب ذکر شده حاکی از تایید فرضیه فوق می باشد. همچنین نتایج حاصل از آزمون کای اسکوئر نیز نشان دهنده رابطه وجود رابطه مثبت بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری موسسه و کیفیت واقعی حسابرسی می باشد به این صورت که سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون کای اسکوئر پیرسون و نسبت درستنمایی برابر ۰,۰۰۰ بدست آمده که کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ است.

برای این جدول میتوان گفت در موسساتی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر ویژگیهای ساختاری موسسه پایین (بالا) است، کیفیت واقعی حسابرسی نیز پایین (نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات کمتر) (بالا: نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات زیاد) می باشد.

فرضیه فرعی دوم: برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج جدول ۳ حاکی از این است که سطح معناداری مربوط به آزمون رتبه علامت دار ویلکاکسون برای بررسی عدم تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی ۰,۷۳۹ بدست آمده است که بزرگتر از سطح خطای ۰,۰۵ است، در نتیجه، وجود تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی تایید نمی شود؛ بدین معنی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج حاصل از آزمون کای اسکوئر نیز نشان دهنده رابطه وجود رابطه مثبت بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی می باشد به این صورت که سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون کای اسکوئر پیرسون و نسبت درستنمایی برابر ۰,۰۰۰ بدست آمده که کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ است. لذا می توان ادعا کرد که در موسساتی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر فرایند حسابرسی پایین (بالا) است، کیفیت واقعی حسابرسی نیز پایین (نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات کمتر) (بالا: نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات زیاد) می باشد.

فرضیه فرعی سوم: برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج ۳ حاکی از این است که سطح معناداری مربوط به آزمون رتبه علامت دار ویلکاکسون برای بررسی عدم تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی ۰,۵۶۴ بدست آمده است که بزرگتر از سطح خطای ۰,۰۵ است. در نتیجه، وجود تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی تایید نمی شود؛ بدین معنی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج حاصل از آزمون کای اسکوئر نیز نشان دهنده رابطه وجود رابطه مثبت بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی می باشد به این صورت که

سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون کای اسکوئر پیرسون و نسبت درستنمایی برابر ۰,۰۰۱ و ۰,۰۰۲ بدست آمده که کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ است. لذا می توان گفت در موسساتی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر نتایج گزارشهای حسابرسی پایین (بالا) است، کیفیت واقعی حسابرسی نیز پایین (نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات کمتر) (بالا: نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات زیاد) می باشد.

فرضیه فرعی چهارم: برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج جدول ۳ حاکی از این است که سطح معناداری مربوط به آزمون رتبه علامت دار ویلکاکسون برای بررسی عدم تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی ۰,۷۳۹ بدست آمده است که بزرگتر از سطح خطای ۰,۰۵ است، در نتیجه، وجود تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی تایید نمی شود؛ بدین معنی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج حاصل از آزمون کای اسکوئر نیز نشان دهنده رابطه وجود رابطه مثبت بین برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی می باشد به این صورت که سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون کای اسکوئر پیرسون و نسبت درست نمایی برابر ۰,۰۰۰ بدست آمده که کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ است. برای این جدول میتوان گفت در موسساتی که برداشت از کیفیت حسابرسی مبتنی بر افراد حرفه ای حسابرسی پایین (بالا) است، کیفیت واقعی حسابرسی نیز پایین (نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات کمتر) (بالا: نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات زیاد) می باشد.

فرضیه اصلی: برداشت از کیفیت حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

نتایج جدول ۴ حاکی از این است که سطح معناداری مربوط به آزمون رتبه علامت دار ویلکاکسون برای بررسی عدم تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی ۰,۰۸۳ بدست آمده است که بزرگتر از سطح خطای ۰,۰۵ است، در نتیجه، وجود تفاوت معنی دار بین برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی تایید نمی شود؛ بدین معنی که برداشت از کیفیت حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

جدول ۴. آزمون ویلکاکسون برای فرضیه اصلی

		تعداد	میانگین رتبه	مجموع رتبه	آماره Z	سطح معنی داری
برداشت از کیفیت حسابرسی - کیفیت واقعی حسابرسی	رتبه های منفی	۳	۲,۰۰	۶,۰۰	-۱,۷۳۲	۰,۰۸۳
	رتبه های مثبت	۰	۰,۰۰	۰,۰۰		
	تساوی	۴۵				
	مجموع	۴۸				

نتایج حاصل از آزمون کای اسکوتر دو بعدی نیز نشان دهنده رابطه وجود رابطه مثبت بین برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی می باشد به این صورت که سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون کای اسکوتر پیرسون و نسبت درستنمایی برابر ۰,۰۰۰ بدست آمده که کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ است. برای این جدول میتوان گفت در موسساتی که برداشت از کیفیت حسابرسی پایین (بالا) است، کیفیت واقعی حسابرسی نیز پایین (نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات کمتر) (بالا: نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات زیاد) می باشد.

جدول ۵. آزمون کای اسکوتر برای فرضیه اصلی

کیفیت واقعی حسابرسی *برداشت از کیفیت حسابرسی					
		برداشت از کیفیت حسابرسی		مجموع	
		پایین	بالا		
کیفیت واقعی حسابرسی	پایین	مقدار	۲۴	۳	۲۷
		درصد از کل	۵۰,۰٪	۶,۳٪	۵۶,۳٪
حسابرسی	بالا	مقدار	۰	۲۱	۲۱
		درصد از کل	۰,۰٪	۴۳,۸٪	۴۳,۸٪
مجموع		مقدار	۲۴	۲۴	۴۸
		درصد از کل	۵۰,۰٪	۵۰,۰٪	۱۰۰,۰٪
آزمون کای اسکوتر					
سطح معنی داری		مقدار آماره		آماره	
۰,۰۰۰۰		۱۸,۳۰۷		کای اسکوتر	
۰,۰۰۰۰		۱۹,۴۹۸		نسبت درستنمایی	

بحث و نتیجه گیری

در این تحقیق به منظور مقایسه کیفیت واقعی حسابرسی و برداشت از کیفیت حسابرسی ابتدا لیستی از موسسات حسابرسی معتمد تهیه و با توجه به مدل ارائه شده برای برداشت از کیفیت حسابرسی (جدول ۱) چک لیستی از وضعیت هر یک از موسسات در ارتباط با رعایت ویژگی های مدل ارائه شده تهیه شد. در ادامه با توجه به اینکه به هریک از موارد ۳۶ گانه مدل برداشت از کیفیت حسابرسی بصورت بله (عدد یک) و خیر (عدد صفر) نسبت داده شده و میانگین این متغیر برای هر یک از ابعاد مربوط به مدل برداشت از کیفیت حسابرسی (فرایند حسابرسی، افراد حرفه ای حسابرسی، ویژگی های ساختاری شرکت و نتایج گزارشگری حسابرسی) حساب شده و در ادامه برای قابلیت مقایسه پذیری میانه نمونه حساب و عدد بزرگتر از میانه عدد یک نسبت داده شده و به عنوان فرایند حسابرسی بالا، افراد حرفه ای حسابرسی بالا، ویژگی های ساختاری شرکت بالا و نتایج گزارشگری حسابرسی بالا شناخته می شود. همچنین به عدد کمتر از میانه عدد صفر نسبت داده شده و به عنوان فرایند حسابرسی پایین، افراد حرفه ای حسابرسی پایین، ویژگی های ساختاری شرکت پایین و نتایج گزارشگری حسابرسی پایین شناخته می شود. در ادامه به منظور اندازه گیری کیفیت واقعی حسابرسی با مراجعه به صورت های مالی رسیدگی شده توسط موسسه متناظر نسبت تحریفات کشف شده به کل تحریفات محاسبه می شود و عدد بزرگتر از میانه به عنوان کیفیت واقعی حسابرسی بالا و عدد کمتر از میانه به عنوان کیفیت واقعی حسابرسی پایین شناخته می شود.

نتایج فرضیه های تحقیق حاکی از این است بین برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی تفاوت معنی داری وجود ندارد و به عبارت دیگر؛ برداشت از کیفیت حسابرسی تفاوت معناداری با کیفیت واقعی حسابرسی ندارد.

برداشت از کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی حسابرسی دو مفهوم متفاوت می باشند. اگرچه، توجه به کیفیت واقعی حسابرسی به جای برداشت از کیفیت حسابرسی از اهمیت بیش تری برخوردار است، اما نباید فراموش کرد که اندازه گیری کیفیت واقعی حسابرسی به سادگی میسر نیست چرا که کیفیت واقعی حسابرسی غیر قابل مشاهده است و فقط می توان آن را پس از اجرای حسابرسی ارزیابی کرد ولی اندازه گیری برداشت عموم از کیفیت حسابرسی میسر بوده و می توان واکنش بازار در مقابل اطلاعات حسابرسی شده را مشاهده کرد اصولاً در بازار کاراً برداشت از کیفیت حسابرسی باید معرف کیفیت واقعی حسابرسی باشد [۵].

از آنجا که کیفیت واقعی حسابرسی قبل و در حین اجرا غیر قابل مشاهده است. یکسری پروکسی معتبر برای بررسی روابط میان کیفیت واقعی و برداشت از کیفیت حسابرسی مورد نیاز است. با این حال اگر برداشت از کیفیت حسابرسی منعکس کننده کیفیت واقعی حسابرسی نباشد، کاربران ممکن است قادر به ارزیابی کیفیت واقعی حسابرسی نباشند زیرا آنها به روند حسابرسی دسترسی ندارند [۲]. برداشت از کیفیت حسابرسی در میان گروه های ذی نفع متفاوت است زیرا سطح هر کدام از آنها از میزان دخالت مستقیم بر فرایند حسابرسی تأثیر می پذیرد که از طریق آن می توان اقدام به ارزیابی کیفیت حسابرسی

کرد [۵]. هر پژوهشی در زمینه ارتباط بین برداشت عموم از کیفیت حسابرسی و متغیرهای دیگر می تواند پاسخ گوی بسیاری از ابهامات در زمینه کیفیت واقعی حسابرسی شود. اگر بازار در شرایط خاصی نتواند کیفیت واقعی حسابرسی را به درستی ارزیابی کند، برداشت از کیفیت حسابرسی دیگر معرف کیفیت واقعی حسابرسی نخواهد بود برداشت از کیفیت حسابرسی بر پایه ادراک و استنباط کاربران صورتهای مالی بنا شده است، درحالیکه کیفیت واقعی حسابرسی اشاره بر توانایی حسابرس در شناسایی و گزارش تحریفات عمده حسابداری دارد. کاربران صورتهای مالی به مدارک جمع آوری شده در روند حسابرسی و همچنین اطلاعات حسابرسی شده دسترسی ندارند، فلذا نمی توانند به طور مستقیم کیفیت واقعی حسابرسی را ارزیابی کنند [۲]. پژوهش های قبلی به صورت واضح این مفاهیم را از هم جدا نکرده است. از آنجایی که کیفیت حسابرسی قبل و در حین اجرا غیر قابل مشاهده است، یکسری پروکسی های معتبر برای بررسی روابط میان کیفیت واقعی حسابرسی و برداشت از کیفیت حسابرسی مورد نیاز است. از میان عوامل بالقوه موثر بر کیفیت حسابرسی عموماً از اندازه مؤسسه حسابرسی به عنوان یک پروکسی برای کیفیت حسابرسی استفاده می شود ولی این امر که آیا این پروکسی، کیفیت واقعی حسابرسی را نیز در بر می گیرد مشخص نیست چرا که دو فرض اساسی در استفاده از این پروکسی به عنوان برداشت از کیفیت حسابرسی وجود دارد. اولی این است که یک مؤسسه حسابرسی در یک زمان، یک سطح از کیفیت حسابرسی را به چندین مشتری ارائه می دهد و یا یک سطح از کیفیت حسابرسی را به یک مشتری در چندین دوره زمانی ارائه می دهد. دومی این است که کیفیت حسابرسی در یک گروه از یک مؤسسه حسابرسی مشابه می باشد. این دو فرض به نظر مشکل ساز می آیند. بعید به نظر می رسد که مؤسسات حسابرسی بتواند یک سطح از کیفیت حسابرسی را برای تمامی مشتریان داشته باشد و بتواند کیفیت حسابرسی بهتری نسبت به سایر صنایع ارائه دهد. و همچنین بعید است که تمامی مؤسسات حسابرسی بزرگ و غیر بزرگ بتوانند سطح یکسانی از کیفیت حسابرسی ارائه دهند [۲]. محققین معمولاً از فرضیه ارتباط مستقیم اندازه مؤسسه حسابرسی و کیفیت حسابرسی و کیفیت حسابرسی حمایت می کنند.

تئو و وانگ^۱ (۱۹۹۳) این رابطه را با استفاده از ضریب واکنش سود برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی، تست می کنند. با اینحال پروکسی استفاده شده در پژوهشات تئو و وانگ (۱۹۹۳) شاید فقط برداشت از کیفیت حسابرسی را در بر گیرد نه کیفیت واقعی حسابرسی را، چرا که کیفیت واقعی حسابرسی در هنگام ارائه خدمات غیر قابل مشاهده است و می بایست طولی از زمان بگذرد تا اشتباهات حسابرسی آشکار گردند. شاید محققان به ناچار از یک شاخص برای برداشت از کیفیت حسابرسی استفاده میکنند ولی اگر برداشت از کیفیت حسابرسی منعکس کننده کیفیت واقعی حسابرسی نباشد، برداشت از کیفیت حسابرسی برای کاربران صورتهای مالی جهت تست رابطه میان کیفیت حسابرسی و سایر متغیرها مشکل ساز میشود

¹ Teo & Vang

و کاربران صورتهای مالی ممکن است قادر به ارزیابی کیفیت واقعی حسابرسی نباشند، زیرا آنها به روند حسابرسی دسترسی ندارند [۲].

اگر چه برداشت از کیفیت حسابرسی با کیفیت واقعی حسابرسی ارتباط دارد اما دارای معنای یکسانی نمیباشند. بدین لحاظ، برای حفظ تمایز آنها واژگان " نظارت حسابرسی " و " شهرت حسابرسی " به ترتیب برای توصیف " کیفیت واقعی حسابرسی " و " برداشت از کیفیت حسابرسی " مورد استفاده قرار می گیرد. نظارت حسابرسی، کیفیت اطلاعات صورتهای مالی را تحت تاثیر قرارداده و هر چه توان نظارتی حسابرسی بالاتر باشد گزارشهای مالی ارائه کننده وضعیت اقتصادی صاحب کار از کیفیت بالاتری برخوردار هستند. اثربخشی توان نظارتی حسابرسی تحت تاثیر مستقیم شایستگی و استقلال واقعی وی میباشد. شهرت حسابرسی چگونگی برداشت ذی نفعان را از اعتبار یا قابلیت اعتماد اطلاعات بیان میکند. شهرت حسابرسی با استنباط استفاده کنندگان از شایستگی و استقلال ظاهری حسابرسان ارتباط پیدا کرده و نشان دهنده قابلیت حسابرسی در ایجاد ارزش افزوده برای اطلاعات صورت های مالی میباشد بدین لحاظ، شهرت را باید از نگاه تمام حسابرسی های انجام شده توسط موسسه حسابرسی بررسی کرد، در حالی که نظارت حسابرسی برای هر پروژه حسابرسی را باید جداگانه مورد ارزیابی قرار داد.

پیشنهاد های تحقیق

بر اساس اهداف و یافته های تحقیق پیشنهادات زیر قابل ارائه است.
با توجه به عدم وجود تفاوت در بین کیفیت حسابرسی و کیفیت واقعی پیشنهادات زیر بر اساس یافته های تحقیق به شرح زیر ارائه گردیده است.

- در جهت تقویت بعد فرایند حسابرسی به سازمانهای حسابرسی و حسابرسان پیشنهاد می شود:
- میزان حق الزحمه حسابرسی افزایش پیدا کند تا از میزان وابستگی آنها کاسته شود.
- استفاده حسابرسی مستقل از گزارشهای حسابرسی داخلی با برنامه ریزی هایی در آیین راستا افزایش یابد.
- برگزاری جلسات مداوم با حسابرسی مستقل توسط کمیته حسابرسی در خصوص روشها و برنامه حسابرسی قبل از شروع کار حسابرسی صورت گیرد.
- مبالغ سرمایه گذاری شده توسط مؤسسه در افراد، فرایند و فناوری برای پشتیبانی از مبانی حسابرسی صورت گیرد.
- در داخل مؤسسه بر اعمال کنترل کیفیت پرونده های حسابرسی تاکید گردد.
- مدیریت و کارکنان مؤسسه به منشور اخلاقی سازمان پایبند بوده و ملزم به رعایت آن گردند.
- مؤسسات حسابرسی آزمون صلاحیت فنی را رعایت نمایند.
- بررسی های کنترل کیفی جامعه حسابداران رسمی ایران به طور مداوم و منظم صورت گیرد.
- حسابرسان در قبول کار حسابرسی شرکتهای پر ریسک دقت لازم را به عمل آورند.
- دلایل کناره گیری حسابرسی توسط نهادهای نظارتی قبل قبول کار حسابرسی بررسی شود.

- کمیته حسابرسی نامه مدیریت حسابرس مستقل را بررسی و پیگیری اقدامات اصلاحی مدیریت در پاسخ به آن باشد.
- رعایت مفاد استانداردهای حسابرسی برای بررسی کیفیت پرونده های حسابرسی در مؤسسات حسابرسی بررسی شود.
- حسابرسان بر حسابرسی مبتنی بر ریسک تاکید ویژه داشته باشند.
- تغییر حسابرس بعد از ۴ سال در همه شرکتها الزامی گردد.
- روشهای توزیع کار حسابرسی بهینه گردد.
- در جهت تقویت بعد افراد حرفه ای حسابرسی به سازمانهای حسابرسی و حسابرسان پیشنهاد می شود:
- میزان تخصص اعضای کمیته حسابرسی در شرکت مورد رسیدگی مداوم قرار گیرد.
- تخصص گرایی در صنعت، توسط مؤسسات حسابرسی صورت گیرد.
- مؤسسات حسابرسی کارکنان با سوابق تجربی و دانش تخصصی بالاتر بکار گیرد.
- مؤسسات حسابرسی کارکنان متخصص در صنعت خاص را بکار گیرد.
- اجرای نظام حسابرسی داخلی بصورت برون سپاری انجام گیرد.
- منابع مطالعاتی حسابداری و حسابرسی جدید در دسترس حسابرسان قرار گیرد.
- کار حسابرسی تکراری از سیستم مؤسسات حسابرسی تا حداقل ممکن کاهش پیدا کند.
- تبادل نظریات حسابرسان در مورد موضوعات اختلافی (اختلاف نظر بین همکاران حسابرس) در سطح گروه مستندسازی گردد و اقدام به حل اختلافات شود.
- از خدمات کارشناسان در صورت لزوم (متخصصین سایر رشتهها غیر از حسابرسی) استفاده گردد.
- تعداد کارکنان با میزان کارهای مؤسسه تناسب داشته باشد.
- در جهت تقویت بعد ویژگی های ساختاری شرکت به سازمانهای حسابرسی و حسابرسان پیشنهاد می شود:
- تفکر اینکه مؤسسات حسابرسی بزرگ لزوماً کیفیت حسابرسی بالاتری دارند تعدیل گردد و به سایر مؤسسات توجه شود.
- تعداد حسابداران رسمی تحت استخدام مؤسسه حسابرسی افزایش پیدا کند.
- رتبه بندی مؤسسات حسابرسی به صورت دقیق صورت گرفته و انگیزه برای کسب رتبه بالاتر در بین آنها تقویت شود.
- مدارج علمی و عملی مرتبط با حسابداری و حسابرسی افزایش پیدا کند.
- میزان ساعات دوره های آموزش حرفه ای افزایش یابد.
- در جهت تقویت بعد نتایج گزارشگری حسابرسی به سازمانهای حسابرسی و حسابرسان پیشنهاد می شود:
- میزان نظارت کمیته حسابرسی بر عملکرد حسابرس مستقل افزایش پیدا کند.
- الزامات حاکمیت شرکتی در واحد مورد رسیدگی رعایت گردد.

- حسابرسان در کشف تقلب مسئولیتهای قانونی خود را بپذیرند.
- دستورالعمل حسابرسان معتمد سازمان بورس اوراق بهادار رعایت گردد.
- مفاد آیین نامه انضباطی ناشران شرکتهای پذیرفته شده در بورس مورد توجه قرار گیرد.

فهرست منابع

۱. احمدزاده، طه، (۱۳۹۵)، "چرخش اجباری حسابرسان"، فصلنامه پژوهش حسابداری، مقاله ۲، دوره ۶، شماره ۲، صفحه ۱۷-۴۰.
۲. احمدی، فائق، (۱۳۹۳)، "شاخص های اندازه گیری کیفیت حسابرسی"، حسابدار رسمی، شماره ۲۵، صفحه ۴۰-۵۳.
۳. امیری فرهاد، جعفری علی، عباسیان فریدونی محمد مهدی، (۱۳۹۸)، "برداشت بازار از کیفیت حسابرسی و مقایسه آن با کیفیت واقعی حسابرسی و ارائه الگوی کیفیت حسابرسی در ایران"، پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی در رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر.
۴. بنی مهد، بهمن، مرادزاده فرد، مهدی و زینالی، مهدی، (۱۳۹۱)، "اثر حق الزحمه بر اظهار نظر حسابرسان، مجله حسابداری مدیریت، مقاله ۴، دوره ۵، شماره ۴، صفحه ۴۱-۵۴.
۵. پاک روان، لقمان. (۱۳۹۱). گذری بر مفهوم کیفیت حسابرسی. مجله دنیای اقتصاد، شماره ۲۷۷۷، ص ۲۲-۳۲.
۶. تقی پور، ملیحه. حیدری، علی اکبر. جوانمردی، محمدحسین، (۱۳۹۸)، "ارزیابی ادراک کاربران، بر اساس هندسه منظم و نامنظم سازماندهنده فضا"، مجله مطالعات محیطی هفت حصار، شماره ۲۹ صفحه - از ۸۹ تا ۹۹.
۷. حساس یگانه، یحیی، اذین فر، کاوه، (۱۳۸۹)، "رابطه بین کیفیت و اندازه مؤسسه حسابرسی"، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۷، شماره ۶۱، صفحه ۸۵-۹۸.
۸. خلعتبری لیماکی، عبدالصمد، احمدی استانه، رسول، (۱۳۹۲)، "حسابرسی مبتنی بر ریسک"، دومین کنفرانس ملی حسابداری، مدیریت مالی و سرمایه گذاری، مقاله ۴۸۲، صفحه ۲۴.
۹. روحی، علی، ایمانزاده، پیمان، (۱۳۸۸)، "بررسی دلایل تغییر حسابرسان"، فصلنامه پژوهشهای حسابداری، مقاله ۸، شماره ۴، صفحه ۱۸۵-۱۹۸.
۱۰. شوروزی، محمدرضا، خلیلی، محسن، (۱۳۹۴)، "ارتباط بین حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت"، فصلنامه پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، مقاله ۸، دوره ۷، شماره ۲۵، صفحه ۱۲۷-۱۴۵.

۱۱. صلاحی نژاد، مریم، فارس‌جانی، راضیه، ۱۳۹۳. حسابرسی داخلی و چالش‌های برون سپاری. دانش حسابرسی، (۱) ۳۷-۴۴.
۱۲. علوی، سیدمحمد، قربانی، بهزاد، (۱۳۹۴)، "بررسی عوامل موثر بر کیفیت حسابرسی در موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداری ایران"، **مجله دانش حسابرسی**، شماره ۶۰. صفحه ۴۷-۷۰.
۱۳. مسافری نژاد مقدم، فاطمه، (۱۳۹۸)، "تاثیر ویژگی‌های شرکت بر کیفیت حسابرسی"، **مجله رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری**، شماره ۱۳ صفحه ۳۵۴ تا ۳۶۸.
۱۴. مشایخ، شهناز، شمس، زهرا، (۱۳۹۷)، "رابطه کیفیت حسابرسی و ارتباط ارزش سود و ارزش دفتری سرمایه با نگاهی بر رتبه بندی موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران"، **تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، انجمن حسابداری ایران، شماره ۳۸. صفحه ۳۹-۵۴.
15. Committee on Basic Auditing Concepts, (1973), "**a Statement of Basic Auditing Concepts, Sarasota**", Fla.: American Accounting Association, p. 2.
16. Dang, Li, (2004), "**assessing actual audit quality**", PHD Thesis, Drexel University.
17. De Angelo. E, (1983), "Auditor Size and Audit Quality", **Journal of accounting and finance and economics**, Vol 3 . No 3 PP 183-199.

perception of Audit Quality And Comparing It With The Actual Audit Quality

Farhad Amiri

Department of Accounting, Ghaemshahr Branch, Islamic Azad University, Ghaemshahr, Iran

Ali Jafari (PhD)¹©

Department of Accounting, Ghaemshahr Branch, Islamic Azad University, Ghaemshahr, Iran

Mohammad Mehdi Abbasian Fereydoni (PhD)

Department of Accounting, Ghaemshahr Branch, Islamic Azad University, Ghaemshahr, Iran

(Received: October 10, 2020; Accepted: December 14, 2020.)

The purpose of this study is to investigate the significance of market perception of audit quality with actual audit quality. The type of research is descriptive and in applied - developmental research category. The statistical population consists of the financial statements of ninety firms listed in the stock exchange market. The sample size is evaluated by examining the audit reports and financial statements of these companies and examining the course of the annual adjustment which shows the actual quality of audit society members. The results indicate that the 42 mentioned companies did not have annual adjustments. As a result, the financial statements of the 48 company that had annual adjustment have been investigated. In order to collect data, a researcher - made questionnaire was used which its validity and reliability was confirmed by Amiri et al. (1398) and to analyze the research hypotheses, wilcoxon and chi - square non parametric test were used. The results showed that there is no significant difference between perceptions of audit quality and actual audit quality.

Keywords: Auditing, Actual Audit Quality, Perceptions of Audit Quality.

---

¹ a.jafari@tse.ir © (Corresponding Author)